

Ключевые слова: трансграничная преступность, социодинамика, социальный криминализм, глокализация, криминализация социальных процессов, безопасность в пограничной сфере.

Summary

Filippov S. Influence of political factors on cross-border crime.

The article characterizes the political nature of appraisal indices used by a variety of international institutions, such as The Social Progress Index, The Fragile States Index, The WJP Rule of Law Index. It is suggested that these indices can be used to assess trends in a criminological situation development.

As a phenomenon, glocalisation is considered in the context of the discourse of cross-border nature. The notion of cross-border nature in the most general sense is understood as a body of signs of a certain phenomenon (going beyond one state), which characterizes the connection between different parts of this phenomenon, separated by borders of adjacent states.

Key words: cross-border crime, sociodynamics, social criminalism, glocalisation, criminalization of social processes, security in the border guard sphere.

УДК 343.9:343.711

С. В. ПАНОВА

Світлана Василівна Панова, аспірант Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України

СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ КРАДІЖОК, ПОЄДНАНИХ З ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО

Проблема дослідження крадіжок, поєднаних з проникненням у житло, і заходів їх запобігання була й залишається в центрі уваги як правової демократичної держави, так і криминологічної науки. Важливість дослідження цієї проблеми постійно актуалізується, адже злочини вказаної категорії завдають серйозної шкоди не тільки окремій особі або сім'ї потерпілих, а й суспільству, його матеріальному добробуту. Крадіжки, поєднані з проникненням у житло громадян, посягають водночас і на право власності, і на право на недоторканність житла чи іншого володіння. Такі злочини, що характеризуються значною поширеністю, є особливо актуальними для населення, оскільки приносять власникам постійну заклопотаність і гостре занепокоєння за своє майно. В умовах економічної нестабільності та соціальної незахищеності потерпілим українцям складно відновити втрачену в результаті таких злочинних посягань власність¹.

Аналіз статистичної інформації показує, що злочини майнової спрямованості становлять приблизно 60–65 % від загальної кількості всіх облікованих злочинів. Зокрема, динаміка квартирних крадіжок постійно зростає. Так, у 2014 р. обліковано 18 992 квартирних крадіжок, у 2015 р. – 21 379, у 2016 р. – 27 204. У цій роботі криминологічне поняття «квартирні крадіжки» застосовуємо як синонім категорії «крадіжки, поєднані з проникненням у житло».

Наведені статистичні дані доводять, що сучасний стан крадіжок, поєднаних з проникненням у житло, особистість злочинця-крадія, детермінаційний комплекс вчинення таких крадіжок досліджені криминологією не в повному обсязі. Сучасна система запобігання крадіжкам, поєднаним з проникненням у житло, також вимагає подальших наукових досліджень і вдосконалення.

Загальнотеоретичні і прикладні проблеми запобігання майновим злочинам привертала увагу багатьох учених. Значний внесок у вирішення проблеми протидії загальнокримінальній корисливій злочинності і крадіжок, поєднаних з проникненням у житло, зробили як вітчизняні учені, зокрема, О. М. Бандурка, В. С. Батиргарєєва, В. І. Борисов, А. В. Брижак, В. В. Гладкий, В. В. Голіна, Б. М. Головін, Л. М. Давиденко, І. М. Даньшин, Т. А. Денисова, С. Ф. Денисов, О. М. Джу́жа, А. П. Закалюк, А. Ф. Зелінський, В. О. Кузнецов, О. Г. Кулик, М. І. Панов, В. В. Сташис, В. Я. Тацій, О. І. Чулкова та інші, так і зарубіжні фахівці – Г. А. Аванесов, Ю. М. Антонян, М. М. Бабаєв, М. М. Баранов, Ю. І. Битко, Ю. В. Бишевський, О. І. Гуров, А. І. Долгова, С. Ф. Єгоров, С. М. Іншаков, І. І. Карпець, С. В. Каширський, В. М. Кудрявцев, В. В. Лунєєв та ін.

У 2015 р. А. В. Брижак була захищена кандидатська дисертація на тему «Криминологічні засади діяльності ОВС щодо запобігання крадіжкам, поєднаним з проникненням у житло»².

У цілому вивчення існування злочинів проти власності має давню історію, адже такі злочини зустрічались і в первісному суспільстві, в епоху античності і Середні віки, у Новий і Новітній час. Так, наприклад, у первісному суспільстві крадіжка була основним злочином проти власності. І зустрічались крадіжки майна доволі часто. В епоху античності крадіжки почали диференціювати на відкриті, неаявні й приховані. І відповідальність за їх вчинення за Законами XII таблиць відрізнялась суворістю. Наприклад, будь-яка людина мала право безкарно вбити нічного крадія на місці злочину. У Середні віки почали виокремлювати крадіжки майна зі зломом (у тому числі шляхом пошкодження стіни у будинку). У Новий і Новітній час інститут власності в усіх країнах світу посилено розвивався, виникали нові види правовідносин, пов'язані з володінням і

користуванням майном. У Великобританії кримінальна відповідальність за злочини проти власності регламентувалася Законом про крадіжку 1968 р., Законом про злочинне заподіяння шкоди майну 1971 р. і Законом про крадіжку 1978 року. Так, з появою Закону про крадіжку 1968 р. особа почала визнаватись винною у вчиненні крадіжки, поєднаної з проникненням у житло (burglary) у тих випадках, якщо вона проникала або входила в будь-яку будівлю або іншим чином порушувала недоторканність будівлі з метою вчинення крадіжки³.

У радянський період було проведено низку кримінологічних досліджень, присвячених квартирним крадіжкам. Так, М. М. Баранов у роботах «Розслідування крадіжок особистого майна» (1977 р.)⁴, «Характеристика крадіжок особистого майна» (1980 р.)⁵, О. І. Гуров у роботах «Про деякі питання вивчення кримінального професіоналізму» (1987 р.)⁶, «Професійна злочинність: минуле і сучасність» (1990 р.)⁷, Ю. І. Битко у роботі «Квартирні крадіжки і деякі заходи їх попередження» (1989 р.)⁸ надавали кримінологічну характеристику квартирним крадіжкам (використовуючи статистичні дані МВС СРСР), визначали місце, період року, час доби. Також були запропоновані окремі заходи запобігання квартирним крадіжкам.

Дослідження М. М. Баранова було зосереджене на встановленні місця й часу вчинення крадіжок, способах і засобах їх вчинення. Вченим було доведено, що на дії злочинця впливають наступні фактори: характер об'єкта, з якого вчиняється крадіжка; розташування і облаштування об'єктів, з яких відбувається викрадення майна (вікна, вуличне і внутрішнє освітлення, замки, місця зберігання цінностей); стан охорони особистого майна самими власниками, міліцією, охоронцями кооперативів, черговими; наявність співучасників; характер знаряддя злочину, наявність або відсутність засобів пересування; обізнаність про розташування замків, входів і виходів, місця зберігання цінностей; наявність або відсутність «злодійського досвіду», вік злочинця. Всі ці фактори впливають на характер дій, необхідних для вчинення крадіжки, вибір злочинцем способу вчинення крадіжки. Також зазначені фактори змушують злочинця пристосовуватись до умов вчинення крадіжки⁹.

Ю. І. Битко наводить аналіз динаміки квартирних крадіжок, регіональні особливості динаміки таких крадіжок у період з 1966 по 1985 рр. і звертає увагу на стійку тенденцію до зростання квартирних крадіжок. Автор наголошував, що для профілактики квартирних крадіжок, правильного розподілу сил міліції, громадських формувань, організації рейдів важливе значення має вивчення питання про час їх вчинення протягом доби, встановлення найбільш «критичних» днів тижня і часу доби. За даними Ю. І. Битко, у період із 9 до 17 години вчиняється 52,2 % квартирних крадіжок, з 17 до 1 ночі – 41,9 %, а з 1 ночі до 9 ранку – 5,9 %¹⁰.

У сучасний період проблема дослідження квартирних крадіжок також залишається у центрі уваги багатьох дослідників, зокрема й зарубіжних. Так, у 2004 р. С. Ф. Єгоровим була захищена кандидатська дисертація на тему «Квартирні крадіжки: кримінологічна характеристика і попередження». Автором надано соціально-правову характеристику квартирним крадіжкам, проаналізовано стан, структуру, динаміку і наслідки таких крадіжок. Значну увагу приділено характеристиці квартирних крадігів і механізму злочинної поведінки. При характеристиці квартирних крадігів автором наголошувалось на важливості вивчення їх віку (найпоширенішою є група крадігів у віці від 18 до 25 років, найменш поширеною – понад 50 років), вказувалось, що рівень освіти крадігів є значно нижчим середнього рівня освіти в цілому у населення, часто у них відсутня родина. Надавалась характеристика заходів попередження квартирних крадіжок¹¹. У 2006 р. О. С. Ширяєвим підготовлено кандидатську дисертацію на тему «Кримінологічна характеристика сучасних крадіжок і їх попередження»¹², а у 2009 р. В. О. Казюліним – кандидатську дисертацію на тему «Попередження квартирних крадіжок у містах-мегаполісах»¹³.

Слід також назвати роботу С. В. Каширського «Квартирні крадіжки і їх попередження» (2009 р.). Так, С. В. Каширський надає кримінологічну характеристику особистості крадія, досліджує детермінацію квартирних крадіжок і заходи їх попередження. Автор наголошує, що сучасні дослідження квартирних крадіжок підтверджують нову тенденцію до зменшення залежності вчинення квартирної крадіжки від пори року, дня тижня, часу доби. Це зумовлено високим рівнем професіоналізму й організованості злочинців, збільшенням кількості квартирних крадіжок, які вчиняють раніше судимі за аналогічні злочини, використанням різноманітних технічних засобів, що полегшують незаконне проникнення до житла¹⁴.

Проблема злочинів проти власності у незалежній Україні була у центрі уваги багатьох кримінологів. Але і в Українській РСР комплексне кримінологічне дослідження квартирних крадіжок вперше було проведено ще у 80-х рр. минулого століття у Київському філіалі ВНДІ МВС під керівництвом В. О. Кузнецова. Його повні результати через режимні обмеження того часу відкритим друком не публікувалися, крім даних щодо дослідження особи квартирного злодія^{15,16}.

Окремі дані кримінологічного аналізу квартирних крадіжок знаходимо у праці О. М. Литвака «Злочинність, її причини та профілактика» (1997 р.). Автор, зокрема, зазначає, що крадіжки завжди були найпоширенішим засобом щодо «мирного» корисливого заволодіння чужим майном. Зростанню кількості крадіжок із квартир сприяло будівництво у містах великих житлових масивів (мікрорайонів) – своєрідних міських спалень, звідки більшість населення вдень виїжджає на роботу, навчання та в інших справах, а будинки пустіють. Мало хто з жителів дешевих будинків у мікрорайонах користується охоронною електронною сигналізацією, зважаючи на її високу ціну. Вчений наголошує, що сприяє квартирним крадіжкам і вікітима поведінка потерпілих: їх легковажність, надмірна довірливість, ігнорування елементарних правил самозахисту. Слід відзначити також атмосферу відчуження, що панує серед мешканців сучасних багатоповерхових будинків. Більшість роками не знає сусідів навіть в обличчя. Засоби ж вчинення квартирних крадіжок лишаються ті самі: виламування дверей та вікон, розбирання стелі й підлоги, використання спеціальних злодійських інс-

трументів. Але технічна революція дещо вплинула і на озброєння злодіїв. З'явилися спеціальні віджимні пристрої, з допомогою яких зривають із завісів сталі двері, електронні засоби підслуховування тощо¹⁷.

А. Ф. Зелінським і М. Й. Коржанським у 1998 р. опубліковано монографічне дослідження «Корислива злочинна діяльність». Крадіжки зазначені вчені відносили до основних видів корисливої злочинної діяльності й пояснювали, що найбільш розповсюдженими є крадіжки з квартир. Вони скоюються переважно у містах, частіше у районах новобудов. Використовуються слабину дверей і віконних рам, надається перевага примітивним і стандартним замкам та іншим сприятливим умовам: незакриті квартирки, залишений ключ у дверях тощо. Більшість крадіжок скоюється у час з 10 до 16 години. Більше половини припадає на літні місяці. Способи квартирних крадіжок за останні 20 років оновилися мало. Але з роками помітно змінився перелік викрадених предметів. Якщо в перші післявоєнні роки із будинків, квартир виносили найчастіше одяг і харчі, а з двору – свійську худобу і птицю, то у вісімдесятих роках – коштовності: вироби з дорогоцінних металів, гроші, цінні папери, твори мистецтва, старовинні ікони, електронну апаратуру. Вчені зазначали, що це свідчить не тільки про зростання достатку осіб, потерпілих від крадіжок, а й про зміни корисливої мотивації злодіїв¹⁸.

Визнаючи усталені форми злочинності, І. М. Даньшин підкреслював, що традиційними для професійної злочинності є кишенькові та квартирні крадіжки. У роботі «Усталені форми злочинності» (2002 р.) вчений наводить характеристику середовища професійних злочинців, їх субкультуру. Звертається увага, що раніше професійні злочинці найчастіше скоювали конкретні злочини поодинці, сподіваючись на власні сили й уміння. Професіонали «нової хвилі» надають перевагу діям у складі групи з чітким розподілом ролей¹⁹.

У Курсі сучасної української криминології (Книга 2, 2007 р.) А. П. Закалюк значну увагу приділяє злочинам проти права власності громадян, детально аналізує розділ VI Особливої частини КК, юридичні ознаки майна як предмета злочинів проти власності, поняття користі. Автор підкреслює, що в Україні, як і в багатьох інших країнах, саме поширеність крадіжок головним чином визначає рівень загальної злочинності, а проблема крадіжок із квартир та інших помешкань громадян залишається чи не найгострішою серед тих, що визначають ненадійність та небезпеку умов побуту сучасного українського суспільства. Так, А. П. Закалюк підкреслює, що через зuboжіння значної частини населення, падіння його купівельної спроможності квартири нерідко перетворюються на місце, де є мінімальний обсяг речей першої необхідності: одягу, взуття, побутового забезпечення. Викрадення останніх часто ставить сім'ю у безвихідь, позбавляє засобів існування. Тому реальне соціальне значення збитків, завданих крадіжкою, часто є незрівнянно вищим номінальної вартості вкраденого. Разом із удосконаленням технічних засобів охорони квартир зростають озброєність та навички злодіїв у подоланні цих засобів, дистанційному стеженні та підслуховуванні мешканців квартир, особливо якщо йдеться про помешкання, насичені валютою, вартісними коштовностями, антикваріатом, картинами тощо²⁰.

Досліджуючи динаміку кількості крадіжок з квартир, О. Г. Кулик у роботі «Злочинність в Україні на початку XXI століття» (2013 р.) зазначає, що динаміка крадіжок з квартир у цілому збігалася з динамікою чисельності всіх крадіжок, хоча були й певні відмінності. Після різкого зростання у 2003 р. до 66 040 (+34,1 % до рівня попереднього року) їх чисельність у 2004–2008 рр. скоротилася у 2,6 рази і дорівнювала 25293. У 2009 р. чисельність квартирних крадіжок збільшилась відразу на 34,4 % і становила 34 000. У наступному році зростання припинилось і кількість цих злочинів зменшилась на 3,6 %. У 2011 р. скорочення було більш суттєвим (-23,9 %), а кількість крадіжок з квартир дорівнювала 24930. Частка цих посягань серед усіх крадіжок становила у середньому за 2002–2008 рр. 25,4 %, у наступні три роки зменшилась до 9,0 %. Автор стверджує, що зростання чисельності корисливих посягань, постійне урізноманітнення форм і способів їх вчинення та відносне зменшення кількості злочинів насильницького та корисливо-насильницького характеру є основними тенденціями процесу трансформації злочинності в країні²¹.

Значний науковий внесок у розвиток вивчення корисливої та корисливо-насильницької злочинності в Україні зробив Б. М. Головін. Так, ряд його робіт присвячено зазначеній тематиці: наукові статті «Крадіжка як найтипівіший злочин неповнолітніх» (2004 р.)²², «Особистість неповнолітнього злочинця: криминологічний портрет (на матеріалах м. Харкова)» (2006 р.)²³, «Криминологічні засоби забезпечення безпеки від корисливо-насильницької злочинності та її проявів» (2011 р.)²⁴, «Криминологічний аналіз злочинів проти власності» (2013 р.)²⁵, «Види злочинності» (2015 р.)²⁶, «Як стають жертвами злочинів» (2017 р.)²⁷ і монографія «Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання» (2011 р.)²⁸. Вчений підтверджує, що злочини проти власності, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного чи інших осіб, належать до корисливої злочинності й становлять основний масив так званої загальнокримінальної злочинності в Україні. За масштабами і темпами поширення в суспільстві вони традиційно посідають перше місце (понад 60 %) у структурі всієї злочинності, а тому значною мірою визначають криминогенну ситуацію в державі в цілому, демонструють стан майнової й особистої безпеки в ній. Крадіжки є найбільш масовим злочинами, що вчиняються в Україні. Вони становлять близько 1/2 від кількості всіх зареєстрованих злочинів, а у структурі злочинів проти власності їх частка досягає понад 70 %. Автором встановлено, що за місцем посягання (у порядку розповсюдженості) переважають крадіжки з проникненням до житла (квартири, приватні будинки, дачі, гуртожитки, будинки відпочинку). За складом вилученого майна при крадіжках з проникненням до житла перше місце посідають грошові кошти та золотовалютні цінності; друге місце – вироби із чорних та кольорових металів і рідкоземельних елементів; третє – товарно-матеріальні цінності й готова продукція споживчого призначення; четверте – продукти харчування, спиртні напої, худоба; п'яте – особисті носильні речі та предмети домашньої обстановки (мобільні телефони, одяг і взуття, оргтех-

ніка, аудіо-, відеотехніка тощо). За способом вчинення найбільш поширеними є проникнення до житла, іншого приміщення чи сховища через двері, вікна, балкони, горища, із межових приміщень шляхом: а) вільного доступу; б) відмикання чи злому замків і запірних пристроїв; в) пошкодження дверей і коробок, зрізання петель, вибивання вікон, розбирання чи проламування стін, стелі тощо. Розподіл крадіжок за сезонними коливаннями і часом вчинення дає змогу стверджувати, що вони порівняно частіше вчиняються в період відпусток, у робочі дні та напередодні свят. Традиційним для крадіжок залишається вечірньо-нічний час доби. Дещо менше поширені вони вранці та вдень²⁹.

У результаті проведеного Б. М. Головкіним віктимологічного Інтернет-опитування понад 3002 осіб (2015 р.) було засвідчено доволі стереотипні уявлення громадян про кримінальні загрози і визначення їх джерел. Люди найбільш бояться насильницьких злочинів (64 %), хоча насправді зазнають корисливих злочинних посягань (понад 60 %). Так, громадяни відповіли, що найбільш захищеними від злочинних посягань вони почуваються у власному житлі і на роботі. Але з огляду на погіршення ситуації із масовим поширенням крадіжок із житла та інших приміщень зазначені судження виглядають сумнівними. Невміння своєчасно і правильно визначити джерела й види кримінальних загроз суттєво посилює уразливість понад 60 % громадян перед злочинними посяганнями, демонструє їхню неспроможність уникати небезпечних ситуацій та неготовність захищатись від злочинців³⁰.

У 2015 р. А. В. Брижак видано монографію «Кримінологічні засади діяльності ОВС щодо запобігання крадіжкам, поєднаним з проникненням в житло». І фактично на даний час це єдине спеціалізоване кримінологічне дослідження, що висвітлює комплекс проблем теоретичного і практичного характеру, пов'язаних із діяльністю органів внутрішніх справ щодо запобігання крадіжкам, поєднаним з проникненням у житло в Україні. Автором надається кримінологічна характеристика та характеристика детермінантів крадіжок, поєднаних з проникненням в житло. До основних напрямів запобігання цим злочинам ОВС А. В. Брижак відносить наступні: 1) розвиток системи комунікації з населенням з метою поширення кримінологічної інформації, в тому числі й віктимологічного характеру, правової пропаганди; 2) виявлення осіб з антисуспільною спрямованістю та застосування індивідуальних заходів ранньої і безпосередньої профілактики; 3) активізація співпраці з представниками громадськості та органами пробації; 4) налагодження та підтримання постійного зв'язку з навчальними закладами, організація спільного моніторингу девіантогенності середовища учнівської молоді³¹.

Наведений аналіз стану дослідження крадіжок, поєднаних з проникненням у житло і статистичні дані доводять підвищену актуальність окресленої нами проблеми. На даний час невирішеними для кримінологічної науки залишаються питання сучасних тенденцій і особливостей вчинення крадіжок, поєднаних з проникненням у житло, типології злочинців та її значення для запобіжної діяльності, детермінаційного комплексу відтворення у суспільстві крадіжок, поєднаних із проникненням у житло, ролі конкретної життєвої ситуації і віктимної поведінки потерпілого у механізмі вчинення таких крадіжок. Дослідити сучасний стан квартирних крадіжок в Україні і усунути зазначені прогалини покликане наше дослідження.

¹ Назаренко А. М. Кримінологічний аналіз сучасного стану квартирних крадіжок в Україні / А. М. Назаренко // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 3. – С. 239–245. – С. 239–240.

² Брижак А. В. Кримінологічні засади діяльності ОВС щодо запобігання крадіжкам, поєднаним з проникненням в житло : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / А. В. Брижак ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2015. – 16 с.

³ Антонян Ю. М. Преступность в истории человечества: моногр. / Ю. М. Антонян, О. Ю. Звизжова. – М. : Норма: ИНФРА-М, 2012. – 208 с. – С. 41, 42, 91, 92, 96, 136, 189, 191.

⁴ Баранов Н. Н. Расследование краж личного имущества / Н. Н. Баранов ; ВНИИ МВД СССР. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1977. – 92 с.

⁵ Баранов Н. Н. Характеристика краж личного имущества / Н. Н. Баранов. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1980. – Вып. 4. – 60 с.

⁶ Гуров А. И. О некоторых вопросах изучения криминального профессионализма / А. И. Гуров // Советское государство и право. – 1987. – № 5. – С. 82–86.

⁷ Гуров А. И. Профессиональная преступность: прошлое и современность : моногр. / А. И. Гуров. – М. : Юрид. лит., 1990. – 304 с.

⁸ Бытко Ю. И. Квартирные кражи и некоторые меры их предупреждения / Ю. И. Бытко ; под ред. К. Ф. Тихонова. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1989. – 103 с.

⁹ Баранов Н. Н. Характеристика краж личного имущества / Н. Н. Баранов. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1980. – Вып. 4. – 60 с. – С. 13–15.

¹⁰ Бытко Ю. И. Вказана праця. – С. 8, 10, 14, 15, 99.

¹¹ Егоров С. Ф. Квартирные кражи: криминалогическая характеристика и предупреждение : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / С. Ф. Егоров; Омская академия МВД России. – Омск, 2004. – 21 с. – С. 12, 16, 18.

¹² Ширяев А. С. Криминалогическая характеристика современных краж и их предупреждение: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / А. С. Ширяев; Ростов. юр. ин-т МВД РФ. – Ростов-на-Дону, 2006. – 209 с.

¹³ Казюлин В. А. Предупреждение квартирных краж в городах-мегаполисах: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / В. А. Казюлин; Всерос. науч.-исслед. ин-т МВД РФ. – М., 2009. – 197 с.

¹⁴ Каширский С. В. Квартирные кражи и их предупреждение: моногр. / С. В. Каширский. – М. : Юрлитинформ, 2009. – 216 с. – С. 32.

¹⁵ Кузнецов В. А. Личность квартирного вора / В. А. Кузнецов // Проблемы изучения личности правонарушителя : Сб. науч. ст. / ВНИИ МВД СССР. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1984. – С. 88–95.

- ¹⁶ Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології : у 3 кн. / А. П. Закалюк. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2007. – Кн. 2: Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. – 712 с. – С. 75–76.
- ¹⁷ Литвак О. М. Злочинність, її причини та профілактика / О. М. Литвак. – К. : Україна, 1997. – 167 с. – С. 38–39.
- ¹⁸ Зелінський А. Ф. Корислива злочинна діяльність : моногр. / А. Ф. Зелінський, М. Й. Коржанський. – К. : Генеза, 1998. – 144 с. – С. 84.
- ¹⁹ Даньшин І. М. Усталені форми злочинності (кримінологічний нарис) / І. М. Даньшин. – Х. : Акта, 2002. – 110 с. – С. 15, 18, 23.
- ²⁰ Закалюк А. П. Вказана праця. – С. 77.
- ²¹ Кулик О. Г. Злочинність в Україні на початку ХХІ століття : моногр. / О. Г. Кулик ; Держ. НДІ МВС України. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 272 с. – С. 41–42, 79.
- ²² Головкін Б. М. Крадіжка як найтипівіший злочин неповнолітніх / Б. М. Головкін // Часопис Київського університету права. – 2004. – № 1. – С. 82–88.
- ²³ Голіна В. В. Особистість неповнолітнього злочинця: кримінологічний портрет (на матеріалах м. Харкова) / В. В. Голіна, Б. М. Головкін // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006. – № 1. – С. 42–53.
- ²⁴ Головкін Б. М. Кримінологічні засоби забезпечення безпеки від корисливої насильницької злочинності та її проявів / Б. М. Головкін // Право України. – 2011. – № 1. – С. 240–246.
- ²⁵ Головкін Б. М. Кримінологічний аналіз злочинів проти власності / Б. М. Головкін // Теорія і практика правознавства : електр. наук. фах. вид. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – 2013. – Вип. 2 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/2.2013/33_1.pdf – Заголовок з екрана.
- ²⁶ Головкін Б. М. Види злочинності / Б. М. Головкін // Журнал східноєвропейського права. – 2015. – № 18. – С. 14–21 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2015/08/golovkin_18.pdf
- ²⁷ Головкін Б. М. Як стають жертвами злочинів / Б. М. Головкін // Проблеми законності. – 2017. – Вип. 136. – С. 161–172.
- ²⁸ Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання : моногр. / Б. М. Головкін ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2011. – 432 с.
- ²⁹ Головкін Б. М. Кримінологічний аналіз злочинів проти власності / Б. М. Головкін // Теорія і практика правознавства : електр. наук. фах. вид. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – 2013. – Вип. 2 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/2.2013/33_1.pdf – С. 1–5.
- ³⁰ Головкін Б. М. Як стають жертвами злочинів / Б. М. Головкін // Проблеми законності. – 2017. – Вип. 136. – С. 161–172. – С. 165.
- ³¹ Брижак А. В. Кримінологічні засади діяльності ОВС щодо запобігання крадіжкам, поєднаним з проникненням в житло : моногр. / А. В. Брижак ; Чернів. юрид. ін-т Нац. ун-ту «Одес. юрид. акад.». – Чернівці : Технодрук, 2015. – 176 с. – С. 156.

Резюме

Панова С. В. Стан дослідження крадіжок, поєднаних з проникненням у житло.

У статті досліджено стан наукової розробки крадіжок, поєднаних з проникненням у житло. Проаналізовано наукові праці, які містять відомості про дослідження крадіжок, поєднаних з проникненням у житло, і сучасні статистичні дані. Окрему увагу приділено етапам історичного розвитку крадіжок.

Ключові слова: злочинність, загальнокримінальна корислива злочинність, крадіжки, поєднані з проникненням у житло, історичний розвиток, динаміка квартирних крадіжок, віктимна поведінка потерпілого.

Резюме

Панова С. В. Состояние исследования краж, соединенная с проникновением в жилище.

В статье исследовано состояние научной разработки краж, соединенных с проникновением в жилище. Проанализированы научные работы, содержащие сведения об исследовании краж, соединенных с проникновением в жилище, и современные статистические данные. Отдельное внимание уделено этапам исторического развития краж.

Ключевые слова: преступность, общеуголовная корыстная преступность, кражи, соединенные с проникновением в жилище, историческое развитие, динамика квартирных краж, виктимное поведение потерпевшего.

Summary

Panova S. The state of the study of thefts, connected with penetration into a dwelling.

The article studies the state of the scientific research of thefts, connected with penetration into a dwelling. The scientific works containing information on the investigation of thefts connected with penetration into a dwelling and modern statistical data are analyzed. Separate attention is paid to the stages of the historical development of thefts.

Key words: criminality, common criminal mercenary criminality, theft, connected with penetration into a dwelling, historical development, dynamics of apartment thefts, victim's behavior.